|| શ્રી મહાવીરાય નમઃ ||

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૧ જાન્યુઆરી ૨૦૨૬ મહિલા મંડળ કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.

૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

શ્રેણી – ૫

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
OPEN /REGULAR		WRITER YES/NO	
SANGH NAME		SUPARVISOR SIGN	
MAHILA MANDAL		TOTAL MARKS	

(૩૦)

પ્ર.૧ સામાયિક –પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. (૧૦)

૧. જં પિ ય **ઈમં સરીરં ઈઠ્ઠં કંતં પિયં** મણુન્નં

૨. પાવાણં **કમ્માણં નિગ્ધાયણટ્ઠાએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં અન્નત્થ** ઉસસિએણં

૩. સમણોઽહં **સંજય વિરય પડિહય પચ્ચક્ખાય પાવકમ્મો** અનિયાણો

૪. પાણ **ભોયણાએ બીયભોયણાએ હરિયભોયણાએ પચ્છા કમ્મિયાએ પુરે કમ્મિયાએ** અદિટ્ઠહાડાએ

(૨) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતીમાં અર્થ લખી કયા પાઠમાં આવે છે? (૫)

૧. ભોયણાઉ ય **ભોજન સંબંધી અને** **સાતમા વ્રતમાં**

૨. ફાસાફૂસંતુ **તે પ્રકારના કોઇપણ સ્પર્શ** **સંથારાના પાઠમાં**

૩.પૂએસુ વા **પરૂમાં ઉપજે તે** **૧૪ સંમૂર્છિમમાં**

૪. સાંશયિક મિથ્યાત્વ **શંકાશીલ રહેવું તે** **૨૫ મિથ્યાત્વમાં**

૫. સત્થ મુસલાદિક **શસ્ત્ર, સાંબેલા વગેરે** **અગિયારમા વ્રતમાં**

(૩) નીચેના શબ્દોના માગધી શબ્દ લખો. (૬)

૧. વિચરીશ **વિહરિસ્સામિ** ૨. જ્યાં સુધી મર્યાદા કરી **જાવ નિયમં**

૩. લોહીમાં ઉપજે તે **સોણિએસુ વા** ૪. રખે! વાત થાય **મા ણં વાઈયં**

૫. સંસારમાં શ્રેષ્ઠ છે **લોગુત્તમો** ૬. વાણીથી સ્તુતિ કરાયેલા **કિત્તિય**

(૪) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. **(૯)**

૧. મંગલ એટલે શું? તેનો ત્રીજો ભેદ લખો. **જેના દ્વારા દુર્ભાગ્ય આદિ બધા સંકટો દૂર થઈ જાય.**

૨. અનર્થદંડ એટલે શું? **વિના પ્રયોજને આત્મા દંડાય તે.**

૩. નમસ્કાર સૂત્રના સ્મરણથી શેનો વિકાસ થાય છે? **આપણી ગુણગ્રાહી દષ્ટિનો.**

૪. લોભ એટલે શું? **અપ્રાપ્ત વસ્તુની ઈચ્છા, પ્રાપ્ત વસ્તુ છોડવાના ભાવ ન કરવા તે.**

૫. ૧૮ પાપમાંથી મનથી થતા પાપના નામ લખો. **ક્રોધ, માન, માયા, લોભ, રાગ, દ્વેષ, મિચ્છાદંસણસલ્લં.**

૬. શરીરને કોના સમાન કીધું છે? **આભૂષણોના કરંડિયા સમાન, રત્નોના કરંડિયા સમાન.**

૭. પ્રહર એટલે શું? **દિવસ કે રાત્રિનો ચોથો ભાગ.**

૮. સાધુ કોણ બની શકે? **૧ થી ૫ નરકમાંથી નીકળેલા.**

૯. પાંચ મહાભૂત કયા છે? **પૃથ્વી, પાણી, અગ્નિ, વાયુ, આકાશ.**

(૫૦)

પ્ર.૨ તત્ત્વ વિભાગ/સંસ્કાર વિભાગના આધારે લખો.

(અ) છ આરાના આધારે જવાબ લખો. **(૨૦)**

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૧૦)**

૧. અવસર્પિણી કાળના પાંચમા આરાના ૫, ૧૬ મું લક્ષણ લખો.

૫) રાજા યમદંડ સરખા થશે. ૧૬) એક ધર્મના ઘણા ભેદ થશે.

૨. ધૃતમેઘમાં શું થશે? **ધરતી સ્નિગ્ધ બનશે. તેમાં ચીકાશ ઉત્પન્ન થશે.**

૩. મકાર દંડ કયા કુલકરના સમયમાં હતો? **૫ થી ૧૦ કુલકરના સમયમાં.**

૪. કૂટ એટલે શું? **શિખરનો આકાર.**

૫. ઉત્સર્પિણી કાળમાં ધર્મકાળ કેટલો?

૧ ક્રોડાક્રોડ સાગરમાં ૪૨૦૦૦ વર્ષ ઉણા+૮૪ લાખ પૂર્વ ૩ વર્ષ ૮ાા મહિના.

૬. અવસર્પિણીના છટ્ઠા આરામાં મનુષ્યો ક્યાં રહેશે? **વૈતાઢ્ય પર્વતના ૭૨ બિલમાં.**

૭. અઢીદ્વીપમાં શું થાય છે? **સૂર્ય અને ચંદ્ર ચલ હોવાથી દિવસ-રાત થાય છે.**

૮. ઉત્સર્પિણીમાં માત્ર જુગલિયા કયા આરામાં હોય? **પાંચમા અને છટ્ઠા આરામાં.**

૯. અવસર્પિણીના ચોથા આરામાં કયા શ્રેષ્ઠ પુરુષો ઉત્પન્ન થયા?

૨૩ તીર્થંકરો, ૧૧ ચક્રવર્તી, ૯ બળદેવ, ૯ વાસુદેવ, ૯ પ્રતિવાસુદેવ.

૧૦. સદા એકસરખો કાળ કયા ક્ષેત્રમાં હોય છે? બે શબ્દમાં લખો. **મહાવિદેહ, જુગલિયા.**

(૨) ખાલી જગ્યા પૂરો. (૫)

૧. ઉત્સર્પિણીના ૨૪ મા તીર્થંકર મોક્ષે ગયા પછી ......, ... ધર્મ વિચ્છેદ જશે. **રાજધર્મ, ચારિત્ર**

૨. અવસર્પિણીના બીજા આરો બેસતા ...... અવગાહના અને ઉત્સર્પિણીના ત્રીજો ઉતરતા ...... પાંસળીઓ હોય. **૨ ગાઉ, ૩૨**

૩. ઋષભદેવ ભગવાન ...... નક્ષત્રમાં મોક્ષે ગયા. **અભિજિત**

૪. ચિત્તને ગમે તેવા .... ના કલ્પવૃક્ષ. **રસવંતા ભોજન**

૫. ભગવાન મહાવીર ..... દિશાના કિનારે, ... વૃક્ષ નીચે ...... ની આતાપના લેતા હતા.

ઉત્તર, શાલ, તડકા

(૩) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. (૫)

૧. અવસર્પિણીના છટ્ઠા આરાની ગતિ પ્રાયઃ કઈ હશે? **નરક, તિર્યંચ**

૨. કુલકર એટલે શું? **વ્યવસ્થાપક, માંડલિક રાજા**

૩. ઉત્સર્પિણીના પાંચમા આરે ધરતીની સરસાઈ કોના જેવી હશે? **ખાંડ, ગોળ**

૪. ૧૪ મા ને ૧૫ મા કુલકર કોણ થયા? **નાભિરાજા, ઋષભદેવ**

૫. અવસર્પિણી કાળના પાંચમા આરે શિષ્ય કેવા થશે? **અવિનીત, કલેશી.**

(આ) કર્મપ્રકૃતિનાના આધારે લખો. (૨૫)

(૧) વ્યાખ્યા લખો. (૫)

૧. અટિપ્પણયાએ : **ટપક ટપક આંસું ન પડાવવાથી.**

૨. અરતિ : **જેના ઉદયથી જીવને ધર્મકાર્યમાં આળસ અને કંટાળો આવે.**

૩. અનિષ્ટ સ્થિતિ : **શરીરની સ્થિતિ સારી ન હોય.**

૪. દંસણ પઓસેણં : **તે દર્શન અને દર્શનીની આશાતના કરે.**

૫. અપવર્તન : **જીવના પરિણામને કારણે પૂર્વે બાંધેલા કર્મની સ્થિતિ અને અનુભાગને ઘટાડવા.**

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. (૧૦)

૧. ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રમાં કર્મની કઈ વાત બતાવી છે? તેનો ત્રીજો ભેદ લખો.

કરેલા કર્મ ભોગવ્યા વિના જીવનો મોક્ષ થતો નથી.

૨. અંતરાય કર્મ કોના સમાન છે? નામ કર્મે કયો ગુણ રોક્યો છે? **રાજાના ભંડારી સમાન. અમૂર્ત ગુણ.**

૩. જીવ અને કર્મનો સંબંધ ક્યારથી છે? કયા ઉદા.થી સમજાવ્યું છે? **અનાદિકાળથી. સોનું અને માટી.**

૪. જ્ઞાનાવરણીય કર્મની જે પ્રકૃતિઓ છે તેમાં શ્રાવકને જેટલા જ્ઞાન હોય તે પ્રકૃતિઓ લખો.

મતિ જ્ઞાનાવરણીય, શ્રુત જ્ઞાનાવરણીય, અવધિ જ્ઞાનાવરણીય.

૫. શુભ સ્વરના નામ લખો. **ઈષ્ટ સ્વર, કાંત સ્વર, પ્રિય સ્વર, મનોજ્ઞ સ્વર.**

૬. નામ કર્મની પિંડ પ્રકૃતિ કેટલી? તેની પ્રકૃતિ કેટલી? બે શબ્દમાં લખો. **૧૪, ૬૫**

૭. વેદનીય કર્મ શા માટે ત્રીજું છે?

જ્ઞાનાવરણીય અને દર્શનાવરણીય કર્મોના ક્ષયોપશમની હીનાધિકતાને કારણે દુઃખની પ્રાપ્તિ થાય છે.

૮. વેદનીય કર્મ કેટલા પ્રકારે બાંધે? અંતરાય કર્મ કેટલા પ્રકારે ભોગવે? બે શબ્દમાં લખો. **૨૨, ૫**

૯. કયા સંઘયણમાં પાટો હોય? બે શબ્દમાં લખો. **વજ્રઋષભનારાચ, ઋષભનારાચ**

૧૦. વિહાયોગતિના નામ લખો. **પ્રશસ્ત વિહાયોગતિ, અપ્રશસ્ત વિહાયોગતિ.**

(૩) નીચેના વાક્યો સાચા છે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. (૫)

૧. વિનય પ્રકૃતિથી મનુષ્યનું આયુષ્ય બંધાય છે. **સાચું.**

૨. કાર્ય વિના કારણની ઉત્પત્તિ થતી નથી. **ખોટું. કારણ વિના કાર્યની ઉત્પત્તિ થતી નથી.**

૩. કર્મ કર્તાને જ અનુસરે છે. **સાચું.**

૪. ક્ષય માત્ર મોહનીય કર્મનો થાય છે. **ખોટું. ક્ષય આઠે કર્મનો થાય છે./ઉપ. માત્ર મોહનીય કર્મનો થાય છે.**

૫. નિદ્રાના ચાર પ્રકાર છે. **ખોટું. નિદ્રાના પાંચ પ્રકાર છે.**

(૪) નીચેના પ્રસંગોમાં કયા કર્મની કઈ પ્રકૃતિ આવે? (૫)

૧. જેની પાસે ચક્ષુ દર્શન છે તેની નિંદા કરી હોય. **દર્શનાવરણીય કર્મની દંસણ પડિણિયાએ**

૨. હરિકેશીએ રૂપનો મદ કર્યો હતો. **ગોત્ર કર્મની રૂપ મદ**

૩. માતાને સુગર છે એટલે મિઠાઈ ન આપે. **અંતરાય કર્મની ભોગાંતરાય**

૪. આગિયાનું શરીર ચમકે છે. **નામ કર્મની ઉદ્યોત નામ**

૫. કરુણા કીડીને દુઃખ આપે છે. **વેદનીય કર્મની અશાતા વેદનીય**

(ઇ) સાધુ-સાધ્વીને ગોચરી વહોરાવવાની સમજણના આધારે જવાબ એક શબ્દમાં લખો. (૫)

૧. ક્યાં ઊભા રહીને સાધુ-સાધ્વીને વહોરાવવું નહિ? **ભીના આંગણા**

૨. ગોચરીના સમયે કેવું રહેવું? **સૂઝતા**

૩. શ્રાવક શેના ત્યાગી થવું? **રાત્રિભોજન**

૪. સાધુ-સાધ્વીજી ઘરે પધારે ત્યારે કેવી રીતે સાત-આઠ ડગલા સામે જવું? **વિનયપૂર્વક**

૫. સાધુના નિમિત્તે વેચાતું લીધેલું હોય તેને શું કહેવાય? **ક્રીતકૃત**

(૧૦)

પ્ર.૩ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક શબ્દમાં લખો.

૧. તીર્થંકરોનો જન્મ મહોત્સવ ક્યારે ઉજવાઈ છે? **મધ્યરાત્રિ**

૨. શેરડીનો સ્વીકાર કરવાથી કયા વંશની સ્થાપના થઈ? **ઈક્ષ્વાકુ**

૩. પુરોહિતનું કુળ કયું કહેવાયું? **ભોગકુળ**

૪. દ્રહની નજીક શું હતું? **માલુકાકચ્છ**

૫. સાધક ઈન્દ્રિયોને શેની ઢાલમાં સુરક્ષિત રાખે છે? **આત્મસંયમ**

૬. તિર્યંચનો ભવ શેના કારણે મળે છે? **પાપોદય**

૭. કામદેવ શ્રાવકે શેનો પરિચય આપ્યો હતો? **ધર્મશ્રદ્ધા**

૮. કામદેવ શ્રાવકે કેટલા પ્રકારનો શ્રાવકધર્મ અંગીકાર કર્યો? **૧૨**

૯. કામદેવ શ્રાવકને કેટલા ઉપસર્ગ આપ્યા? **ત્રણ**

૧૦. હસ્તિનાપુર નગરમાં કયા શેઠે સ્વપ્ન જોયું? **સુબુદ્ધિ**

(૧૦)

પ્ર.૪ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. ભદ્દીલપુર **નગરી, નાગ ગાહાવઈ જાણ, સુલસા ઘેર વધીયા, સાંભળી નેમિની વાણ.**

તજી ૩૨ (૨) અંતેઉરી. નીકળ્યા છટ્કાય, નળ–કુબેર સમાણા ભેટ્યા શ્રી નેમિના પાય.

૨. ઈણ **અવસર્પિણીમાં, આઠ રામ ગયા મોક્ષ, બળભદ્ર મુનિશ્વર, ગયા પાંચમે દેવલોક.**

દશાર્ણભદ્ર રાજા, વીર વાંદ્યા ધરી માન, પછી ઈન્દ્ર હટાયો, દિયો છકાય અભય દાન.

૩. સતી **મુગતે પહોંચ્યા, વળી તે વીરની નંદા, મહાસતી સુદર્શના ઘણી સતીઓના વૃંદા.**

વળી કાર્તિક શેઠે, પડિમા વહી શૂરવીર, જમ્યો મહોરા ઉપર, તાપસ બળતી ખીર.

૪. જાદવ **કુળ સતીયાં, ટાળ્યો દુઃખ ઉચાટ, પહોંચ્યા શિવપુરમાં, એ છે સૂત્રનો પાઠ.**

શ્રેણિકની રાણી, કાલિયાદિક દશ જાણ, દશે પુત્ર વિયોગે, સાંભળી વીરની વાણી.

૫. ચોવીસે **જિનના, સઘળાં એ ગણધાર, ચૌદસેં ને બાવન, તે પ્રણમું સુખકાર.**

જિનશાસન નાયક, ધન્ય શ્રી વીર જિણંદ, ગૌતમદિક ગણધર, વર્તાવ્યો આણંદ.

જય – જિનેન્દ્ર

❋ PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
❋ NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 2ND/3RD MONDAY AND TUESDAY.
❋ TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.
❋ FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.